

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **B. B.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o poskytnutí jednorázové peněžní částky, o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2002,

takto:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 10. 2002, č. xx **se zrušuje** pro vady řízení a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 17. 10. 2002, č. xxx žalovaná zamítla žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. s odůvodněním, že nárok za dobu od 3. 4. 1948 do 24. 6. 1948 uplatněný v žádosti ze dne 26. 9. 2001 mu nevznikl, protože rozhodnutí vydané Okresním soudem v Opavě v roce 1948 o jeho věznění ve shora uvedené době nebylo zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalované opravný prostředek v němž namítal, že byl z politických důvodů vězněn šest měsíců v Opavě a po propuštění chtěl opustit republiku, avšak byl zadržen v Chebu a tam vězněn od 3. 4. 1948 do 24. 6. 1948, kdy byl na amnestii propuštěn. Žádal, aby mu byla poskytnuta jednorázová peněžní částka.

Řízení u Vrchního soudu v Olomouci bylo zahájeno dne 17. 12. 2002. Vrchní soud v Olomouci ve věci nerozhodl do 31. 12. 2002 a věc tak přešla na Nejvyšší správní soud, který ji dokončí podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb. (§ 132, § 129 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.), tedy jako v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Podle obsahu správního podal žalobce u České správy sociálního zabezpečení - žalované - žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení v Hodoníně dne 26. 9. 2002, jako politický vězeň. V žádosti uvedl, že ve výkonu trestu odnětí svobody byl od 3. 4. 1948 do 24. 6. 1948. Dále v žádosti uvedl, že již v roce 1991 snad prokazoval v rámci řízení o úpravu důchodu podle zákona o soudní rehabilitaci své věznění, není si však jist, zda obdržel rozhodnutí. K žádosti připojil dvě svědecká prohlášení z roku 1993 a podotkl, že svědkové již nežijí a poukázal na korespondenci s Okresním soudem v Opavě. K žádosti je připojena zpráva Okresního soudu v Opavě ze dne 18. 5. 1993, z níž vyplývá, že odsuzující soudní rozhodnutí Okresního soudu v Opavě ve věci žalobce z roku 1948 pod rehabilitaci nespadá, neboť jde o majetkový delikt (§ 183 trestního zákona z roku 1852) spáchaný mladistvou osobou, přičemž toto ustanovení není uvedeno v zákonu o soudní rehabilitaci. Součástí správního spisu je i potvrzení vystavené Generálním ředitelstvím VS potvrzující, že žalobce B. B., nar. xxx vykonal trest odnětí svobody od 3. 4. 1948 do 24. 6. 1948. Součástí správního spisu jsou i místopřísežná prohlášení K. K., ze dne 25. 4. 1993 a M.K. ze dne 25. 4. 1993.

Zákon č. 261/2001 Sb. se dále vztahuje na občany ČR, kteří byli vězněni mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně rušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu (§ 2 odst. 1). Zákon pro přiznání nároku v této kategorii stanoví tři podmínky. Jednak věznění v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, jednak byť částečně zrušení rozhodnutí o věznění, které je doplněno třetí podmínkou, že se tak muselo stát buď podle zákona č. 119/1990 Sb. nebo podle zákona č. 198/1993 Sb. Je tedy zapotřebí zjišťovat, zda jsou kumulativně splněny všechny tři tyto podmínky.

Žalobce sice žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 260/2001 Sb. jako politický vězeň podle § 2 odst. 1 zákona podal, avšak nedoložil jí ověřenými doklady osvědčujícími nárok ve smyslu § 4 odst. 1 zákona a žalovaná ho k předložení takových dokladů, podle obsahu správního spisu, nevyzvala. Především jde o to, po jakou dobu byl skutečně vězněn, neboť jeho údaje v tomto směru jsou nepřesné. Doložil jen dobu výkonu trest odnětí svobody od 3. 4. 1948 do 24. 6. 1948, tedy za necelé tři měsíce, v průběhu řízení však tvrdí, že byl ve výkonu trestu po delší dobu. Žalobce však vůbec nedoložil splnění podmínky stanovené zákonem, a to zrušení jeho věznění zcela nebo částečně, a to podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu. Jestliže žalobce v podání – žádosti – neuvedl všechny náležitosti a nedoložil je, tak ve smyslu ust. § 7 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. a § 19 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb. měla žalovaná žalobci pomoci nedostatky podání odstranit, popřípadě jej vyzvat, aby je ve stanovené lhůtě odstranil a zároveň ho poučit, jaký význam může mít

neodstranění nedostatku podání pro další průběh řízení. Pokud takto žalovaná nepostupovala, trpí řízení vadami řízení a žalovaná ve věci rozhodla na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

Soud proto postupoval posle ust. § 78 odst. 1, 4, 5 zákona č. 150/2002 Sb. a napadené rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, v němž je vázána názorem soudu, že je třeba, aby žalobce vyzvala k odstranění vad jeho podání a poučila ho i o tom, jak má nedostatky podání odstranit i o tom, jaký význam může mít neodstranění nedostatku podání pro další průběh řízení.

Žalobce měl ve věci úspěch v tom směru, že rozhodnutí žalované bylo zrušeno a měl by tedy právo na náhradu nákladů řízení ve smyslu ust. § 60 odst. 1 zákona č. 150/2002, avšak žalobce náklady jednak neúčtoval a jednak mu prokazatelné náklady podle obsahu spisu nevznikly. Soud proto rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. 9. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu